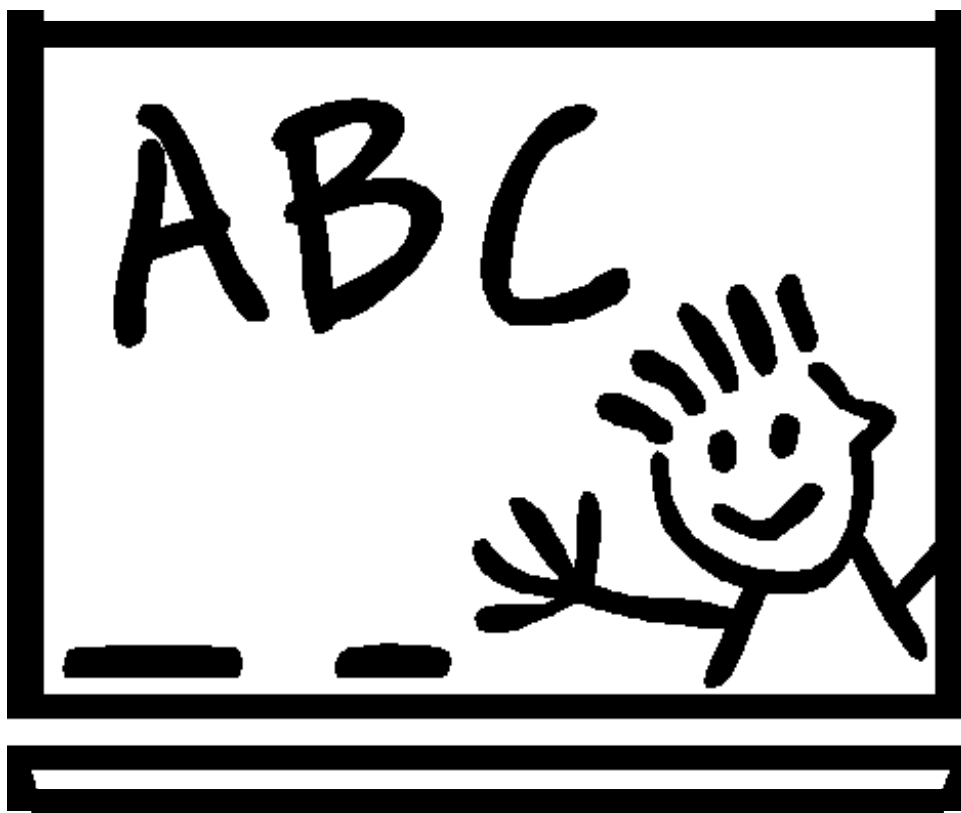

PROJECTE

LINGÜÍSTIC

Z.E.R. "EL MONTSEC"

Z
E
R

"El Montsec"

La Noguera

Índex

Índex	2
1.- Introducció:	3
2.- Marc legal:	3
3.- Anàlisi del Context.	4
3.1 Dades sociolingüístiques.	4
3.2 Bagatge lingüístic de l'alumnat	5
3.3 Places docents amb perfil professional	5
4.- Objectius lingüístics generals	6
5.- Tractament de les llengües	8
5.1 Llengua catalana:	8
5.2 Llengua castellana:	8
5.3 Llengües estrangeres:	9
6.- Distribució horària:	10
7.- Orientacions metodològiques	11
8.- Orientacions d'avaluació.	17

*NOTA:

Aquest Projecte Lingüístic de la ZER El Montsec està en procés de revisió per adequar-se a les noves disposicions en matèria lingüística del Departament d'Educació.

1.- Introducció:

El present projecte lingüístic parteix de la realitat sociolingüística de la ZER del Montsec, formada pels centres: Andreu Farran d'Àger, de Tartareu, de Les Avellanes, Leandre Cristòfol d'Os de Balaguer i l'Espígol de Gerb.

Aquest projecte es podria definir com una declaració de principis referida al tractament general de les llengües a l'escola (catalana, castellana, i estrangeres), tant pel que fa referència al seu ús com a mitjà de comunicació com al seu procés d'ensenyament-aprenentatge.

2.- Marc legal:

Aquest projecte es basarà en el següent **marc legal**:

- **Decret 362/1983, de 30 d'agost:** sobre l'aplicació de la Llei 7/1983. de 18 d'abril, de normalització lingüística a Catalunya.
- **Llei de política lingüística 1/1998 de 7 de gener:** capítol 3, articles 20 i 21
- **Decret 119/2015 de 23 de juny** pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.
- **Ordre EDU/221/2007 de 29 de juny:** que en el seu article 1 desplega l'article 4.4 del decret 142/2007 de 26 de juny.
- Resolucions del Departament d'Ensenyament que donen instruccions per a l'organització i el funcionament dels centres docents públics d'educació infantil i primària a Catalunya per a cada curs.

3.- Anàlisi del Context.

La realitat sociolingüística de la nostra zona, correspon a una població on la majoria és catalanoparlant i la resta presenten pocs problemes d'adaptació.

El fet que el català sigui la llengua vehicular tant a l'escola com al carrer, serveix d'element integrador dels alumnes nouvinguts, tant dels procedents de famílies castellanoparlants com estrangeres.

3.1 Dades sociolingüístiques.

Segons dades de l'IDESCAT, la població als tres municipis que abasta la ZER, segons el lloc de naixement és:

	Població total. Dades de l'any 2017	Nascuts a Catalunya	Nascuts a la resta de l'Estat Espanyol	Nascuts a l'estranger.
Àger	586	469	49	68
		80%	8%	12%
Les Avellanes	455	385	28	42
		85%	6%	9%
Os de Balaguer	1012	873	92	48
		86%	9%	5%
TOTAL DELS TRES MUNICIPIS	2.054	1.727	169	158
		84%	8%	8%

Segons dades de l'IDESCAT, el nivell de coneixement de la llengua catalana és el següent (dades del 2011 amb la població major de 2 anys):

	L'entén	El sap parlar	El sap llegir	El sap escriure	No l'entén
Àger	508	426	451	325	6
	99%	83%	88%	63%	1%
Les Avellanes	437	426	422	288	9
	98%	96%	95%	65%	2%
Os de Balaguer	929	770	775	601	19
	98%	81%	82%	63%	2%
TOTAL DELS TRES MUNICIPIS	1874	1622	1648	601	19
	98%	85%	86%	64%	2%

3.2 Places docents amb perfil professional.

No hi ha cap plaça amb perfil professional lingüístic a la ZER.

4.- Objectius lingüístics generals:

Per l'etapa d'educació primària els objectius generals venen explicitats en els articles 3 i 4 del decret 119/2015, de 23 juny on s'especifica:

Article 3

f) Desenvolupar les competències lingüístiques bàsiques tant en llengua catalana, com en llengua castellana i, si escau, en aranès, per poder-se comunicar de manera eficaç oralment i per escrit.

g) Valorar la lectura, i l'hàbit lector, com una activitat bàsica per assolir objectius personals i participar en els temps de lectura que proposi el centre dins l'horari lectiu.

h) Adquirir, almenys en una llengua estrangera, la competència comunicativa bàsica que permeti expressar i comprendre missatges senzills i comunicar-se amb els altres en situacions quotidianes.

Article 4

Règim lingüístic

1. El règim lingüístic de l'educació primària es regeix pels principis establerts al títol II de la Llei d'Educació, i per les disposicions reglamentàries de desplegament.

2. Els centres estableixen en el projecte lingüístic, que s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn, els criteris per a l'ensenyament i aprenentatge de les llengües i per al seu tractament i ús, els criteris per a la implementació d'estratègies orientades a l'adquisició de la competència plurilingüe dels alumnes, les mesures per fomentar l'estudi de llengües no

curriculars i d'altres cultures presents en la comunitat educativa i els criteris per a l'acollida personalitzada de l'alumnat nouvingut.

3. En acabar l'ensenyament obligatori, el sistema educatiu de Catalunya ha de garantir que tots els alumnes, independentment del seu origen lingüístic familiar, tinguin un ple domini de les dues llengües oficials i el coneixement de, com a mínim, una llengua estrangera amb l'objectiu que assoleixin les competències bàsiques que s'estableixen en el Marc europeu comú de referència per a les llengües. Els centres podran oferir opcionalment, la introducció d'una segona llengua estrangera.

4. La implantació d'estratègies educatives d'immersió lingüística s'ha d'ajustar al que estableix la Llei d'educació.

Z
E
R

"El Montsec"
La Noguera

5.- Tractament de les llengües:

5.1 Llengua catalana:

El català com a llengua pròpia de Catalunya, ho és també de l'ensenyament, per tant s'utilitzarà com a llengua vehicular en l'àmbit escolar i com a llengua d'aprenentatge.

També serà la llengua utilitzada per estructurar l'aprenentatge de les altres llengües, per aquest motiu les estructures lingüístiques comunes es faran també en català al cicle inicial.

El procés d'aprenentatge de la lecto-escritura es farà en català, s'iniciarà a P-3 i anirà evolucionant segons el nivell maduratiu de l'alumne. Durant el C. I. s'haurà de consolidar el procés.

En el cas dels alumnes nouvinguts s'aplicarà el Pla d'acollida de la ZER i es crearan estratègies que facilitin una ràpida comunicació en llengua catalana per tal d'afavorir la participació i la integració dels nous alumnes.

5.2 Llengua castellana:

El procés d'aprenentatge de la llengua castellana es desenvoluparà des de la comprensió i expressió oral primer, fins la comprensió i expressió escrita després. Així en el C.I. es començarà treballant de forma oral per passar progressivament a la llengua escrita.

Al llarg del CM i CS la llengua catalana i castellana tindran un tractament horari igual.

Donades les característiques sociolingüístiques de la nostra ZER, on els alumnes tenen poc contacte amb la llengua castellana, i sempre que

l'organització de l'escola ho faci possible, els alumnes d'educació primària realitzaran l'àrea de visual i plàstica en aquesta llengua.

L'objectiu final de l'educació primària és tenir un domini tant oral com escrit d'ambdues llengües oficials, que permeti que els alumnes puguin expressar-se i comunicar-se dins el context socio-cultural, afavorint la seva autonomia personal i la seva integració social.

5.3 Llengües estrangeres:

La llengua estrangera que estudiaran els alumnes de la nostra ZER serà l'anglesa. Aquesta llengua serà introduïda a E.I. (P4) en sessions curtes i a nivell oral. A partir del C.I. s'anirà introduint progressivament de forma escrita.

Per millorar la competència lingüística en aquesta llengua, cabria la possibilitat d'utilitzar-la en l'aprenentatge d'alguna altra àrea curricular no lingüística, o en la realització d'activitats previstes en la franja horària de lliure disposició. Perquè això sigui possible s'hauria de disposar de prou personal docent amb la capacitat necessària.

6.- Distribució horària:

Quantitat d'hores setmanals	Cicle inicial	Cicle mitjà	Cicle superior
Llengua catalana i estructures lingüístiques comunes	5	5	5
Llengua castellana	3	5	5
Llengua anglesa	2	3.5	3.5

7.- Orientacions metodològiques.

Les llengües, en totes les seves dimensions, s'aprenen en l'ús social i les necessitats pragmàtiques de comunicació són les que van orientant i afavorint l'assentament del codi. Aquesta vessant social i pragmàtica és més eficient que l'ensenyament directe i explícit de les formes i normes (enfocaments gramaticals) o l'ensenyament aïllat de cada llengua que s'aprèn.

Per tant, per ensenyar adequadament llengües i la comunicació cal dissenyar situacions d'aprenentatge globals en què l'ús motivat i reflexiu de les estratègies lingüístiques i comunicatives porti a la solució dels problemes que s'hi plantegen. Atesa la realitat social, lingüística i cultural de la nostra societat, cal un ensenyament integrat de les llengües, que coordini els continguts que s'aprenen i les metodologies en les diferents situacions d'aula, a fi que les nenes i els nens avancin cap a l'assoliment d'una competència comunicativa en més d'una llengua.

Una part important de l'èxit dels programes d'immersió lingüística es relaciona amb la manera de tractar la llengua familiar dels alumnes. Per això, cal tenir-la en compte, en especial la dels alumnes immigrants, tant a nivell simbòlic com en la pràctica educativa, cosa que, a més, afavorirà que el català esdevingui la llengua comuna i una eina de cohesió social.

L'activitat dialògica, la conversa entre les nenes i els nens i entre els alumnes i els mestres ha d'impregnar totes les activitats d'ensenyament i aprenentatge. Això comporta una manera diferent d'actuar a l'aula i una organització diferent dels alumnes. Cal potenciar espais de comunicació suficientment variats per fer possible la seva adequació a tots els estils i característiques d'aprenentatge, una escola per a tothom que afavoreixi que

cada alumne arribi a ser cada vegada més autònom en el seu aprenentatge i, alhora, aprengui a treballar cooperativament.

Es tracta d'ensenyar les llengües amb un enfocament comunicatiu, que se centra en la construcció social dels significats. La qual cosa vol dir que, per donar sentit a tots els aprenentatges del currículum, cal organitzar el centre educatiu com un espai comunicatiu on la biblioteca (mediateca), del centre, la revista de l'escola, la ràdio escolar o altres elements facilitin l'intercanvi dintre de l'escola i l'obertura del centre al seu entorn. La inclusió de la tecnologia digital en els centres educatius facilita aquest enfocament i garanteix el desplegament de la competència digital dels alumnes.

Cal també educar en els valors i actituds respecte de la llengua, per introduir l'obertura i sensibilitat envers la diversitat lingüística i cultural, present a l'aula o a l'entorn o bé aportant experiències externes, per tal de produir la necessària flexibilitat de pensament, perquè tothom respecti i s'interessi pels altres i així evitar la transmissió de valors negatius d'etnofòbia, de sexisme o d'intolerància.

En la comunicació oral, la comprensió és prèvia a l'expressió tant pel que fa al lèxic com a les estructures. Cal desenvolupar l'hàbit de l'escolta activa i atenta per part dels alumnes. Per tal de comprendre un text oral, cal posar en joc els coneixements previs i, a partir d'aquests i del missatge rebut, fer les deduccions necessàries i relacionar i integrar la informació del text oral. En el cas de les llengües estrangeres, els textos orals autèntics haurien de ser senzills o adaptats per facilitar la comprensió.

El discurs del docent és un dels models lingüístics més importants. Per això aquest haurà de tenir una especial cura en la correcció fonètica i en la riquesa expressiva.

L'alumne també ha de poder emetre una opinió i valorar el text que ha escoltat. Però la varietat de situacions comunicatives fa que cada situació requereixi l'aplicació d'unes estratègies de comprensió diferents. Cal aprendre a planificar i a organitzar el discurs i els textos orals han de ser de diferents tipologies i treballar-los en diferents contextos comunicatius. Per això caldrà planificar diferents tipus d'activitats, programades en un nivell progressiu de dificultat: activitats que simulen o recreen situacions comunicatives quotidianes, que es generen dins la dinàmica pròpia de l'aula i que es planifiquen en el procés d'ensenyament i aprenentatge dels continguts curriculars.

Les competències de la comprensió lectora han de permetre als alumnes adquirir fluïdesa lectora que els faciliti l'adquisició de coneixements i a la vegada fomentar el gust per la lectura. Cal planificar ajudes per aconseguir una autonomia de l'alumne per tal de realitzar activitats abans de llegir un text, mentre s'està llegint i després de la lectura. Les fases d'aquesta planificació haurien de preveure el modelatge (proporcionar bons models), la pràctica guiada i la pràctica independent per tal d'aplicar les estratègies de lectura quan fa lectura autònoma. En el cas de les llengües estrangeres, les activitats de lectura haurien d'anar acompanyades d'un suport àudio preferiblement.

Cal que els alumnes practiquin estratègies concretes de planificació, cerca, selecció i tractament de la informació (utilitzin eines digitals, per emmagatzemar, seleccionar i representar-la) que els duguin a poder relacionar els coneixements que tenen amb la informació que troben en els textos que llegeixen, de manera que integrin la informació recollida, tot establint connexions amb els coneixements previs, fent inferències i formulant conclusions per elaborar informacions noves per a ells. És així

quan l'alumne llegeix i aprèn. Cal treballar amb textos de tipologia diversa, de manera gradual tot reforçant i ampliant el lèxic. Aquesta competència també és clau per a totes les àrees del currículum, i responsabilitat de tots els mestres.

Les competències de l'expressió escrita han de permetre als alumnes aprendre a planificar i organitzar el text per seqüenciar les idees abans d'escriure'l (elaboració d'un esborrany, d'un esquema, mapa semàntic...), per tal de transformar les idees en frases organitzades semànticament i sintàcticament, i agrupades en paràgrafs cohesionats. En el cas de les llengües estrangeres, les activitats d'escriptura requeriran un major suport en forma de bastides lingüístiques.

Els mestres han de ser un bon model en el procés d'escriptura i han de facilitar recursos que donin als alumnes autonomia en el procés de producció de textos. Cal que aquests s'acostumin a rellegir els fragments a mesura que redacten i facin els canvis necessaris per tal d'ajustar el text a l'objectiu d'escriptura i fer-lo entenedor al lector. Es pot millorar el text des de diferents perspectives: pel que fa a la coherència, a la cohesió, a l'adequació i a la correcció lingüística. També cal treballar els aspectes de presentació del text escrit. S'ha de tenir cura que el text estigui net, amb grafia clara, entenedora i proporcionada, amb marges i títols, subtítols i altres formats adequats al tipus de text. La tecnologia digital facilita el procés de producció de l'escriptura des de la planificació fins a la revisió i presentació.

L'escriptura es dona en una situació comunicativa i amb una finalitat concreta, per això cal aprofitar totes les situacions d'escriptura que proporcionen les àrees d'aprenentatge i el mateix centre com a espai de comunicació.

Les competències de la dimensió literària han d'incloure una aproximació a les obres literàries per desenvolupar l'hàbit lector i escriptor, a la vegada que estimular la creativitat i desenvolupar l'esperit crític. Cal donar un bon model de lectura expressiva, i assegurar la comprensió del text, valorar-ne els recursos literaris, establir lligams i connexions amb experiències viscudes i amb altres obres. La biblioteca del centre és un bon espai per consolidar el gust per la lectura, fent que el grup classe esdevingui una comunitat lectora, on es llegeix, es comparteixen les lectures i es parla molt dels llibres. En el cas de les llengües estrangeres, els textos literaris autèntics han de ser senzills o adaptats al nivell de coneixement dels alumnes.

Els mestres han de proposar activitats de producció literària variades relacionades amb els diversos gèneres i subgèneres: contes, narracions, còmics, diaris personals, poemes, endevinalles, acròstics, descripcions, diàlegs, guions teatrals... Aquestes activitats poden ser individuals o col·lectives. També han de proposar activitats d'escriptura guiada per tal d'incorporar diversos aspectes sistemàtics (estructures, lèxic específic, recursos estilístics...) i completar amb d'altres que desenvolupin la creativitat de l'alumne. És interessant millorar un text amb la revisió col·lectiva, tenir espais per compartir les produccions literàries i fer lectures expressives dels textos dels alumnes.

Per garantir la competència lingüística i comunicativa plena dels alumnes, cal afavorir a l'aula i en els diversos espais escolars no curriculars l'ús adequat de la llengua catalana a tots els nivells. També és bàsic aprofitar la realitat del centre i de l'entorn més immediat per reflexionar sobre les llengües i el seu ús.

La presència d'alumnes que tenen com a llengua familiar altres llengües diferents al català o al castellà també ens ha de permetre fer conèixer als

altres alumnes la diversitat del nostre país. També és útil aprofitar la pròpia realitat de l'entorn més immediat per reflexionar sobre les llengües. En l'aprenentatge de les llengües estrangeres cal aprofitar les activitats d'ensenyament i aprenentatge perquè els alumnes puguin transferir coneixements adquirits en les altres llengües i així poder valorar la riquesa que comporta el coneixement plurilingüe.

8.- Orientacions d'avaluació.

Pel que fa a l'avaluació, cal concebre-la fonamentalment com a activitat comunicativa que regula (i autoregula) els processos d'aprenentatge i ús de la llengua, a fi de potenciar el desenvolupament de la competència comunicativa i l'assoliment de l'autonomia de l'aprenentatge. L'ús dels diferents tipus d'avaluació (autoavaluació, heteroavaluació, coavaluació, individual, col·lectiva) i instruments (pautes d'avaluació, qüestionaris, dossiers personals d'aprenentatge...) asseguraran l'eficàcia educativa.

Cal que el alumnes siguin conscients de tot el procés seguit, que siguin capaços d'usar funcionalment la reflexió sobre la llengua, revisant i reformulant les seves produccions, i que aprenguin a transferir el que han après en altres situacions. El paper del mestre com a mediador i assessor, o el treball cooperatiu amb els companys, poden donar als alumnes el protagonisme i la responsabilitat del seu aprenentatge ajudant-los a valorar el propi treball i a decidir com millorar-lo.

L'avaluació haurà de centrar especialment la seva atenció en les estratègies i els processos que utilitza l'alumne a l'hora d'expressar-se i comprendre i no es pot limitar, per tant, a l'observació i correcció dels resultats.

Per avaluar el domini de la comunicació oral serà útil la realització d'activitats de comprensió després d'escoltar un text (amb l'ajuda, si cal, de recursos digitals). També caldrà valorar mitjançant pautes d'observació l'expressió oral de l'alumne en produccions més o menys formals, tant si són unidireccionals (exposicions) o es produeixen amb interacció (diàlegs i debats) i que poden ser enregistrades.

Caldrà valorar la fluïdesa lectora a partir de la lectura en veu alta i també aprofitar entrevistes i tutories en les quals l'alumne expliciti les estratègies

que utilitza per resoldre les dificultats textuais, de lèxic... Es poden plantejar activitats específiques per comprovar aquestes estratègies i el nivell de comprensió amb preguntes de tipus diferents.

Serà important, respecte dels textos escrits, avaluar també el procés de planificació recollint els esborranys i els esquemes i observant si l'alumne ha utilitzat les eines i estratègies treballades. La correcció del text no ha de fer referència només als aspectes ortogràfics o lingüístics sinó que cal fer referència a la seva organització (coherència i cohesió). Caldrà tenir en compte com l'alumne incorpora globalment tots els coneixements que té en la producció del text escrit més que no pas valorar-los de manera independent. L'autoavaluació i la coavaluació són recursos imprescindibles perquè l'alumne prengui consciència del seu "nivell escriptor" i l'han d'ajudar a millorar la seva competència a l'hora de revisar les produccions escrites.

Moltes activitats de comprensió i d'expressió serviran també per avaluar les capacitats literàries dels alumnes, la seva capacitat per analitzar, parlar i escriure sobre una obra així com la qualitat estètica de les seves produccions i la incorporació dels recursos literaris treballats. Cal mencionar l'ús de portafolis de lectura o escriptura com a eines adequades per recollir i valorar els aprenentatges dels alumnes.

També caldrà observar fins a quin punt els usos lingüístics dels alumnes incorporen actituds de respecte a la diversitat lingüística i la seva actitud envers les altres llengües.

Els coneixements i habilitats considerats seran els corresponents al nivell B1 (usuari independent) del Marc europeu comú de referència per a les llengües catalana i castellana i A1 (usuari bàsic), com a mínim, per a la llengua estrangera. Durant l'educació primària es farà un tractament metodològic de

les dues llengües oficials, tenint en compte el context sociolingüístic, per garantir-ne el coneixement per part de tot l'alumnat, independentment de les llengües familiars.

:

